

**Sprawozdanie z realizacji
Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zabrodzie
za 2014 rok**

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Zabrodzie realizowała w roku 2014 założenia programowe zawarte w Gminnym Programie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na 2014 rok przyjętych do realizacji Uchwałami Rady Gminy Zabrodzie Nr XXXVI/207/2013 i Nr XXXVI/208/2013 z dnia 05 grudnia 2013 roku.

Podstawa prawna:

- Zarządzenie Nr 9.2014 Wójta Gminy Zabrodzie z dnia 19 maja 2014 r. w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Zabrodzie,
- Zarządzenie Nr 43/2012 Wójta Gminy Zabrodzie z dnia 31 grudnia 2012 r. w sprawie uruchomienia i określenia sposobu realizacji Programu Wójta Gminy Zabrodzie pn. „Zdrowo na sportowo” w roku 2014 i latach następnych.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2012 r., poz. 124 z późn. zm.).

Stan środków przeznaczonych na zadania w ramach Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii przyjmowanych co roku w formie Uchwał Rady Gminy Zabrodzie jest rozstrzygający we wszystkich kwestiach związanych z realizacją wytyczonych zadań. W 2014 r. na te cele Rada Gminy Zabrodzie przeznaczyła 62.730,00 zł.

Program w relacji do polityki społecznej gminy potencjalnie spełnia trzy funkcje:

1. ujawnia istnienie kwestii społecznych w gminie i ich wagę,
2. wskazuje kierunek, cele i podmioty w realizowanej polityce społecznej,
3. ocenia skuteczność podejmowanych działań.

W realizacji Programów uczestniczą wszystkie służby społeczne gminy, we współpracy z placówkami leczenia odwykowego usytuowanymi poza gminą, organizacjami pozarządowymi, osobami fizycznymi oraz związkami wyznaniowymi.

Ponadto gmina zawiera międzygminne porozumienie dotyczące usług specjalistów z zakresu profilaktyki z Punktem Promocji Zdrowia i Profilaktyki w Wyszkanie.

Wiodącym celem Programów jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, narkotykowych, zapobieganie zjawisku przemocy domowej, poprzez szeroką profilaktykę, w tym profilaktykę szkolną oraz edukację społeczną.

Zadanie to pochłania większość środków finansowych i obejmuje między innymi finansowanie bądź współfinansowanie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, organizację wycieczki letniej dla dzieci i młodzieży z elementami profilaktyki, zakup literatury fachowej, finansowanie szkolnych konkursów o tematyce uzależnień, udział w społecznych kampaniach, współfinansowanie działalności edukacyjnej, kulturalnej,

rekreacyjnej i sportowej, realizowanej przez gminę, jednostki organizacyjne gminy oraz inne podmioty.

Jednym z działań jest współfinansowanie działalności Gminnego Punktu Promocji Zdrowia i Profilaktyki w Wyszkanie zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Zabrodzie Nr XXXVI/209/2013 z dnia 05 grudnia 2013 r. w sprawie powierzenia Gminie Wyszków prowadzenia zadania publicznego w zakresie konsultacji rozwiązywania problemów uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przed przemocą oraz udzielenia dotacji na ten cel w 2014 roku w wysokości 4.713,00 złotych.

Zawarcie porozumienia z Gminą Wyszków pozwala na korzystanie mieszkańców Gminy Zabrodzie z pomocy udzielanej przez Punkt Promocji Zdrowia i Profilaktyki w zakresie konsultacji indywidualnych oraz interwencji kryzysowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych, dzieci alkoholików, ofiar i sprawców przemocy w rodzinie.

Według stanu na dzień 31.12.2014 r. Gmina Zabrodzie liczyła **5.824** mieszkańców.

DIAGNOZA SYTUACJI W GMINIE ZABRODZIE W ASPEKCIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W 2014 ROKU.

Dane z Komendy Powiatowej Policji w Wyszkanie.

1. Zatrzymania osób nietrzeźwych, osób nieletnich zatrzymanych w policyjnych izbach dziecka lub odwiezionych do miejsca ich zamieszkania:
 - a) ogółem – 28,
 - b) zatrzymanych do wytrzeźwienia – 17,
 - c) odwiezionych do miejsca zamieszkania - 11
2. Ilość wszczętych procedur Niebieskiej Karty w związku z przemocą w rodzinie: 12 ,
3. zatrzymania osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych – 17,
4. zatrzymania nietrzeźwych kierowców – 27,
5. liczba zatrzymań osób nieletnich, którzy popełnili czyn zabroniony - 5

DOSTĘPNOŚĆ ALKOHOLU W ROKU 2014 NA TERENIE GMINY ZABRODZIE:

Według stanu na dzień 31.12.2014 roku :

do 4,5% alkoholu oraz piwo :

- do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) - **18**
- do spożycia w miejscu sprzedaży (bary) : **1**
- ogródki piwne : **0**

od 4,5% do 18 % alkoholu z wyjątkiem piwa :

- do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) : **18**
- do spożycia w miejscu sprzedaży (bary) : **1**

powyżej 18% alkoholu :

- do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) : **17**
- do spożycia w miejscu sprzedaży (bary) : **1**

Wydano **1** jednorazowe zezwolenie.

PRACA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE ZABRODZIE W 2014 ROKU.

Aby skutecznie przeciwdziałać patologiom spowodowanym uzależnieniami i przemocą, działania podejmowane w tym zakresie wymagały współpracy szeregu instytucji: policji, placówek oświatowych, pomocy społecznej, podmiotów służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kościoły, organizacji pozarządowych oraz administracji.

W Gminie Zabrodzie w 2014 roku rozwiązywaniem tych problemów zajmowały się:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych,
2. Szkoły Podstawowe, Gimnazjum i Zespół Szkół w Zabrodziu,
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabrodziu,
4. Gminny Ośrodek Kultury w Zabrodziu,
5. Komenda Powiatowa Policji w Wyszkwowie,
6. Placówki służby zdrowia z terenu Gminy Zabrodzie,
7. Sąd Rejonowy i Prokuratura Rejonowa w Wyszkwowie,
8. Organizacje pozarządowe z terenu Gminy Zabrodzie,
9. Punkt Promocji Zdrowia i Profilaktyki w Wyszkwowie,
10. Kościoły,
11. Lokalni liderzy.

Kierunkami działania na płaszczyźnie profilaktyki alkoholowej, narkomanii i przeciwdziałania przemocy było :

1. udzielanie dzieciom i młodzieży, która miała problem z używaniem wszelkich substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze),
2. realizowanie programów profilaktycznych wobec dzieci i młodzieży,
3. zapewnienie dostępności terapii dla osób uzależnionych i współ uzależnionych,
4. przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Pomoc pedagogiczna i prawna dla ofiar przemocy w rodzinie,
5. tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programów profilaktycznych.

1. Realizacja działań profilaktycznych styczeń- grudzień 2014 r.

W 2014 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych finansowała lub współfinansowała szereg inicjatyw i działań, których celem było uświadomienie dzieciom, młodzieży i dorosłym konsekwencji łamania norm i zakazów, sięganie po środki i substancje odurzające, które mogą być szkodliwe, wykształcenie właściwej postawy wobec osób namawiających do eksperymentowania z tym środkami, ukazywanie perspektyw zdrowego stylu życia, wskazywanie na zagrożenia i konsekwencje z nieumiejętności odmawiania, wykształcenie właściwych postaw reagowania wobec przemocy, ukazywanie alternatyw dla stosujących przemoc domową.

Zarządzeniem Nr 43.2012 Wójta Gminy Zabrodzie z dnia 31 grudnia 2012 roku został uruchomiony Program pn. „Zdrowo na sportowo” w roku 2013 i na lata następne, opierający się na profilaktyce pierwszorzędowej (wyprzedzającej), w którym główny nacisk położony został na czynniki chroniące i promujące zdrowy styl życia. Program został dostosowany do potrzeb i zainteresowań uczestników, ich wieku, stanu zdrowia i sprawności fizycznej. Ponadto został opracowany w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania

Alkoholizmowi i ma za zadanie wspomagać profilaktykę uzależnień, zmniejszenia lub radzenia sobie z przemocą i agresją w życiu codziennym, zwłaszcza wśród ludzi młodych.

Zatrudnienie asystenta ds. kultury fizycznej i sportu odpowiedzialnego za animowanie zajęć sportowych na obiektach sportowo-rekreacyjnych zapewnia ich użytkownikom atrakcyjną formę spędzania wolnego czasu zarówno dzieciom, młodzieży, jak i osobom dorosłym.

W ramach programu prowadzone są działania animacyjne na terenie obiektu „Moje Boisko-Orlik 2012”, stałe zajęcia cykliczne : gry w piłkę nożną, siatkówkę, tenis, gry i zabawy (zajęcia dla dzieci i ich rodziców), organizowanie turniejów i zawodów sportowych po patronatem Wójta Gminy Zabrodzie.

Na realizację Programu profilaktyczno- sportowego „ Zdrowo na sportowo”, w ramach którego prowadzone były na obiektach sportowych w 2014 r. zajęcia, turnieje, gry, zabawy i zawody sportowe wydatkowano kwotę 37.027,59 zł, w tym na wynagrodzenie asystenta sportu (1/2 etatu) oraz na koszty związane z organizacją turniejów i doposażenie obiektu „Moje Boisko –Orlik 2012” w niezbędny sprzęt do zajęć sportowych. Między innymi zorganizowano także turniej charytatywny w piłce nożnej „Gramy dla Marioli” oraz VI już turniej „Szóstek w piłce nożnej „, o puchar Wójta Gminy Zabrodzie.

Na inicjowane przez mieszkańców gminy Zabrodzie imprezy integrujące wszystkie grupy społeczne we wspólnej zabawie i kultywowaniu lokalnych tradycji bez alkoholu i innych używek Komisja przeznaczyła 2.542,67 zł, w tym 925 zł na imprezę związaną z obchodami patrona Publicznego Gimnazjum w Zabrodziu w dniu 28.05.2014 r. dla 168 osób – młodzieży i ich rodziców, podczas której promowano zdrowy styl życia bez alkoholu i innych używek. Natomiast w dniu 19.12.2014 r. Koło Gospodyń Wiejskich wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Kultury i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej zorganizowało wigilię dla 100 osób samotnych i wykluczonych społecznie. Komisja wsparła tę inicjatywę kwotą 1.617,67 zł.

2. Pomoc rodzinom dysfunkcyjnym z problemami uzależnienia .

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2014 roku wzywała na rozmowę 18 osób nadużywających alkoholu. Osoby te zgłaszane były do Komisji przez członków rodzin, policję, GOPS, szkoły oraz lokalna społeczność. Pełnomocnik Komisji prowadzący rozmowy z osobami uzależnionymi motywował ich do podjęcia leczenia odwykowego. Wobec osób, które nie przybyły na żadne z wezwań i nie zadeklarowały chociażby podjęcia próby leczenia, a ich zachowanie miało destrukcyjny wpływ na ich rodzinę, zwłaszcza, gdy zagrożone było dobro nieletnich dzieci, Gminna Komisja wystosowywała wnioski do Sądu rejonowego w Wyszku III Wydział Rodzinny i Nieletnich w sprawie wszczęcia postępowania o zastosowanie przymusowego obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W 2014 r. Komisja złożyła wnioski w 1 przypadku. Komisja poniosła koszty opinii biegłych dotyczących orzeczenia o stopniu uzależnienia od alkoholu na kwotę 488,00 zł. Chociaż nie ma możliwości prawnych ani organizacyjnych, aby zatrzymać w placówce leczniczej pacjenta, który nie chce podjąć leczenia – trzeba wiedzieć, że około 50% pacjentów ma szansę trwale zatrzymać picie. Jednak trzeba też mieć świadomość, że bardzo wiele zależy od postawy osób najbliższych, podejmowanych przez nich działań które w przypadku choroby alkoholowej są specyficzne i odbiegają często od ogólnie przyjętych norm pomocy.

Dlatego Rada Gminy Zabrodzie podjęła w dniu 05 grudnia 2013 r. Uchwałę Nr XXXVI/209/2013 w sprawie powierzenia Gminie Wyszku prowadzenia zadania publicznego w zakresie konsultacji rozwiązywania problemów uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przed przemocą oraz udzielenia na ten cel dotacji w roku 2014 na kwotę 4.713 zł. Z informacji uzyskanej od Gminnego Punktu Promocji

Zdrowia i Profilaktyki w Wyszkowie wynika, że w 2014 r. z pomocy w formie konsultacji skorzystało 15 osób, dla których udzielono 30 konsultacji indywidualnych, które polegały na:

1. motywowaniu podjęcia leczenia odwykowego osób uzależnionych,
2. motywowanie podjęcia terapii osób współ uzależnionych,
3. kierowanie do leczenia specjalistycznego,
4. motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnionych do zmiany szkodliwego wzorca picia,
5. udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,
6. rozpoznanie zjawiska przemocy domowej,
7. udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
8. inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
9. posiadanie dobrej orientacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy i powiatu, które mogą się włączyć w system pomocy dla rodziny,
10. wskazywanie motywacji do uczestniczenia dobrowolnego w spotkaniach,
11. przekazywanie wiedzy na temat współ uzależnienia, cech osoby współ uzależnionej,
12. prowadzenie edukacji i wsparcia dla kobiet współ uzależnionych i ofiar przemocy domowej,
13. rozpoznanie granic osobistych i umiejętności ich obrony,
14. nabycia umiejętności interdyscyplinarnych,
15. uświadomienie rodzinie problemu alkoholowego występującego w ich domu oraz wskazanie możliwości zmian poprzez:
 - a) przekazanie wiedzy na temat uzależnienia od alkoholu, faz choroby alkoholowej, objawów choroby,
 - b) przekazywanie wiedzy na temat współ uzależnienia, cech osoby współ uzależnionej, patologicznych wzorców przystosowania a rodzinie alkoholowej,
 - c) wskazanie sposobów leczenia oraz jego skuteczności,
 - d) zintegrowanie rodziny,
 - e) wytworzenie motywacji do uczestnictwa dobrowolnego w spotkaniach,
 - f) wskazanie możliwości rozwoju osobistego, zmian w życiu podejmowania ważnych decyzji.

Na terenie Gminy Zabrodzie działają także trzy grupy wsparcia : AA, dla anonimowych alkoholików, AI. ANON – dla osób współ uzależnionych od alkoholu i AL.- ATEEN – dla dorosłych dzieci alkoholików.

3. Inne działania Komisji:

1. prowadzenie rozmów z osobami wezwanymi przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. prowadzenie rozmów z osobami, co do których wpłynęło zgłoszenie do GKRPA,
3. pouczenie osób uzależnionych od alkoholu zaprzestania działań wymienionych w art. 24 ustawy i/lub poddania się leczeniu odwykowemu.

Gmina brała udział w ogólnopolskich akcjach profilaktyczno-edukacyjnych organizowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (ulotki, broszury, plakaty).

W 2014 r. Komisja odbyła 5 spotkań, podczas których członkowie Komisji opiniowali wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, opracowywali: roczny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na kolejny rok, Program Przeciwdziałania Narkomanii, przygotowywali sprawozdania z działalności Komisji,

opracowywali preliminarz i harmonogram wydatków oraz plan pracy Komisji. Na posiedzenia Komisji wydano 3.100 zł (koszt wynagrodzenia 7 członków Komisji).

Obsługą prac Komisji zajmuje się pełnomocnik wójta, na wynagrodzenie którego w 2014 r. przeznaczono 6.000 zł. Zadaniem pełnomocnika jest przygotowywanie materiałów na spotkania Komisji, prowadzenie dokumentacji związanych z realizacją art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, opracowywanie analiz i sprawozdań do jednostek nadrzędnych, przeprowadzanie rozmów motywujących do leczenia odwykowego, współpraca ze wszystkimi jednostkami organizacyjnymi zajmującymi się problemem uzależnień, koordynowanie Programu Profilaktyczno- Sportowego „Zdrowo na sportowo”.

Nie od dziś wiadomo, że profilaktyka jest nie tylko tania, ale też skuteczniejsza niż leczenie. Dlatego Komisja dostrzega potrzebę ciągłego doksztalcania osób statutowo zajmujących się problemem uzależnień, ale także kształcenia dzieci i młodzieży w zakresie wiedzy o uzależnieniach, zagrożeniach cywilizacyjnych oraz jak odmawiać eksperymentowania z substancjami powodującymi uzależnienia.

W 2014 roku na szkolenia i imprezy w powyższym zakresie Komisja wydatkowała łącznie 4.080 zł. Szkolenia były skierowane do kadry oświatowej, członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie, pracowników GOPS – u, Policji, pracowników Urzędu Gminy Zabrodzie, członków GKRPA oraz dzieci i młodzieży szkolnej.

W dniu 24.03.2014 r. odbyło się widowisko artystyczne dla 31 dzieci oraz młodzieży pn. „Wygraj szansę- trzeźwość na co dzień”. Komisja dofinansowała imprezę kwotą 1.620 zł. W dniu 03 marca 2014 r. 52 osób z Gminy Zabrodzie wzięło udział w ogólnopolskim programie poprawy bezpieczeństwa na lata 2013 – 2014 pn. „Bezpiecznie- chce się żyć”. Celem Programu była poprawa bezpieczeństwa na drogach poprzez podnoszenie świadomości społecznej w tym zakresie. Na ten cel Komisja przeznaczyła 2.460 zł.

Charakterystyka zadań zrealizowanych w 2014 r. należących do sukcesów w sferze profilaktyki rozwiązywania problemów uzależnień.

1. wzrost świadomości społecznej dotyczącej choroby alkoholowej, uzależnień, przemocy w rodzinie,
2. widoczny system reagowania społecznego w sytuacjach wymagających interwencji służb społecznych,
3. podejmowanie leczenia odwykowego,
4. przekonanie sprawców o nieuchronności kary za stosowanie przemocy,
5. powszechne zgłaszanie się ofiar przemocy do instytucji pomocy,
6. informowanie osób i rodzin o możliwości korzystania z różnych form pomocy terapeutycznej, w tym z infrastruktury socjalnej gminy,
7. indywidualne spotkania z osobami i rodzinami, dotkniętymi problemem alkoholowym, w których celem jest edukacja i motywacja do podejmowania zmian,
8. współpraca ze szkołami, podmiotami leczniczymi, policją w zakresie pozyskiwania źródła informacji o środowiskach rodzinnych, wymagających pomocy oraz planu pomocy osobom i rodzinom,
9. rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (ulotki, broszury, plakaty),
10. współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego,
11. pozyskiwanie do współpracy domowników poprzez edukację, uświadamianie problemu, pokazywanie konsekwencji nie włączania się w działania pomocowe, pokazywanie konsekwencji nie podejmowania działań,
12. współpraca z kuratorami sądowymi i społecznymi, Sądem Rejonowym III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Wyszkowie,

13. współpraca z nauczycielami i pedagogami,
14. edukacja i wsparcie psychiczne dla ofiar przemocy w rodzinie i rodzin alkoholików,
15. współpraca z policją – wspólne interwencje środowiskowe,
16. pomoc prawna i psychologiczna dla ofiar przemocy w rodzinie,
17. skupienie interwencji socjalnych na poprawie stosunków wewnątrzrodzinnych,
18. podejmowanie prób rozwiązywania /łagodzenia konfliktów rodzinnych,
19. informowanie o mechanizmach przemocy domowej i możliwościach terapii,
20. informowanie o istocie choroby alkoholowej i możliwościach leczenia,
21. szeroko rozumiane wsparcie dla osób doświadczających przemocy domowej,
22. ustawiczna motywacja do podejmowania zmian, w tym leczenia i terapii,
23. współpraca z podmiotami formalnymi i nieformalnymi działającymi w obszarze uzależnień i przemocy.

Opracował: pełnomocnik wójta ds. .rozwiązywania problemów alkoholowych.